

**СПРАВА «БУРГАС ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF BURGAS v. UKRAINE)**

(Заява № 8976/07)

Стислий виклад рішення від 18 грудня 2018 року

У лютому 2002 року Б., син заявників, загинув у дорожньо-транспортній пригоді в м. Макіївка у результаті зіткнення з іншим автомобілем, яким керував Бр. У той же день працівники міліції допитали свідків аварії та ініціювали прове-

дення судово-медичної експертизи, а також авто-технічного дослідження. Вони встановили, що син заявників, порушив правила дорожнього руху та спричинив дорожньо-транспортну пригоду. Заявники подали скарги на дії працівників міліції, які у квітні цього ж року розпочали розслідування обставин смерті їхнього сина.

З травня 2002 до 2008 року слідчий неодноразово призначав судово-авто-технічні, авто-технічні, транспортно-трасологічні та судово-медичні експертизи, проводив відтворення обстановки та обставин події, допитував свідків, а також здійснив інші слідчі дії. Було встановлено, що Бр., водій іншого автомобіля, раніше працював у державній службі охорони, проте звільнився до аварії.

У ході розслідування слідчому надавались вказівки щодо способу, у який повинно було здійснюватись розслідування справи, наголошувалось на тому, що у доказах були суперечності та у зв'язку з цим необхідність вжиття додаткових слідчих дій для забезпечення певного та об'єктивного розслідування. З 2008 року слідчий неодноразово намагався закрити кримінальну справу через смерть сина заявників, однак постанови про закриття кримінальної справи скасовувались вищестоящими прокурорами у зв'язку з оскарженням заявниками підстав закриття справи, допущенням процесуальних помилок та через невиконання вказівок суду.

У 2012 році районний суд закрити кримінальну справу. Апеляційний суд скасував ухвалу суду першої інстанції, визнавши її незаконною, та встановив, що суд мав провести повний розгляд справи та винести рішення про визнання сина заявників винним або виправдати його. За результатами нового розгляду районний суд визнав сина заявників винним у спричиненні дорожньо-транспортної пригоди, але не обрав покарання у зв'язку з його смертю, проте апеляційний суд скасував зазначений вирок та направив справу на новий розгляд тим самим судом.

З квітня 2014 року на території Донецької та Луганської областей, силоміць захопивши контроль над деякими частинами цих областей, у тому числі м. Макіївка, почали діяти незаконні збройні формування, пов'язані з двома самопроголошеними утвореннями, відомими як «Донецька народна республіка» та «Луганська народна республіка».

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявники скаржилися за статтями 2 та 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція), стверджуючи, що держава була відповідальною за дорожньо-транспортну пригоду, яка призвела до загибелі їхнього сина, оскільки водієм іншого автомобіля був працівник міліції, а також на тривалість провадження та неефективність розслідування.

Розглянувши скарги заявників, Європейський суд зазначив, що попереднє працевлаштування Бр. у державній службі охорони не є достатнім для настання відповідальності держави за матеріальним аспектом статті 2 Конвенції. Європейський суд постановив, що скарга заявників за згаданим аспектом є явно необґрунтованою та має бути відхилена відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції.

Європейський суд зазначив, що проведені дослідчі перевірки у цій справі не відповідають принципам ефективного засобу юридичного захисту, оскільки слідчий може здійснювати лише обмежений перелік процесуальних дій, а потерпілі не мають офіційного статусу, тому позбавлені можливості ефективно брати участь у процедурі. Крім того, органам влади знадобилось понад два місяці для проведення повного розслідування, отже первинна затримка органів влади могла вплинути на спосіб, у який під час дослідчих перевірок збирались важливі докази у справі.

Водночас Європейський суд звернув увагу, що до початку збройного конфлікту у квітні 2014 року кримінальне провадження щодо дорожньо-транспортної пригоди тривало дванадцять років. Крім того, повторне винесення постанов про повернення справи на додаткове розслідування свідчить про серйозні недоліки у кримінальній справі, а проведення великої кількості експертиз свідчить про відсутність комплексного підходу до збору доказів на стадії досудового слідства. У зв'язку з цим Європейський суд дійшов висновку, що у кримінальному провадженні на національному рівні були помилки та воно було неадекватним з огляду на спосіб його проведення, та постановив, що було порушено процесуальний аспект статті 2 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. Оголошує прийнятною скаргу заявників за процесуальним аспектом статті 2 Конвенції, а решту скарг у заяві — неприйнятними;

2. Постановляє, що було порушено процесуальний аспект статті 2 Конвенції;

3. Постановляє, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 3 000 (три тисячі) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, у якості відшкодування моральної шкоди;

(ii) 215 (двісті п'ятнадцять) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись заявникам, у якості компенсації судових та інших витрат;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

4. Відхиляє решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.»